

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် “တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်တွင်
တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ကြသည့် တိုင်းရင်းဆေးပညာ ပါမောက္ခကြီးများအား
ဂုဏ်ထူးဆောင်ပါမောက္ခ (Professor Emeritus) များ အဖြစ်ခန့်အပ်လွှာပေးအပ်ပွဲ
အခမ်းအနား” တွင် ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး
ဒေါက်တာမြင့်ထွေး ပြောကြားခဲ့သည့် မိန့်ခွန်းကောက်နုတ်ချက်

တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်(မန္တလေး)

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ၊ ၈ ရက်

- မြန်မာနိုင်ငံ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနရဲ့ သမိုင်းတစ်လျှောက်မှာ ပထမဆုံး အဖြစ် တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်များ အခြေခံခိုင်မြဲကောင်းမွန်စွာနဲ့ ပိုမိုတိုးတက် ကောင်းမွန်စေရန်နှင့် အရည်သွေးပြည့်ဝတဲ့ ကျန်းမာရေးလူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ မွေးထုတ်ပေးနိုင်ဖို့တို့အတွက် တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်ရဲ့ သင်ကြားရေး၊ ကုသရေး၊ သုတေသန၊ စီမံခန့်ခွဲရေးကဏ္ဍတွေမှာ ကြိုးပမ်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့တဲ့ အငြိမ်းစား ပါမောက္ခချုပ်၊ ပါမောက္ခများ၊ ကထိကများ၊ တိုင်းရင်းဆေးပညာရှင်ကြီးများကို Professor Emeritus များ၊ Honorary Professor များနှင့် Visiting Lecturer များအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးအပ်သွားမယ့် ဒီနေ့အခမ်းအနားဟာ တိုင်းရင်းဆေးလောကအတွက် ဂုဏ်ယူဖွယ်ရာပင် ဖြစ်ပါတယ်။
- တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ် သင်ကြားမှုများ ပိုမိုထိရောက်အောင်မြင်ကာ အရည်အသွေး ပြည့်ဝမြင့်မားတဲ့ တိုင်းရင်းဆေးပညာရှင်များ မွေးထုတ်နိုင်ရန်အတွက် အတွေ့အကြုံ မြင့်မားတဲ့ တိုင်းရင်းဆေးပညာရှင်ကြီးများရဲ့ အကြံပြုချက်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် မှုများ ရယူဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- Professor Emeritus များ၊ Honorary Professor များနှင့် Visiting Lecturer များအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးလိုက်တဲ့ တိုင်းရင်းဆေးပညာရှင်ကြီးများအနေနဲ့လည်း အရည် အသွေးပြည့်ဝတဲ့ တိုင်းရင်းဆေးများ ထုတ်လုပ်မှုကိစ္စရပ်တွေအပြင် တက္ကသိုလ်ရဲ့ သင်ကြားမှု၊ သင်ယူမှု၊ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း၊ သုတေသန၊ အထောက်အကူပြုတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်၊ ဆရာ၊ ဆရာမများရဲ့ စွမ်းဆောင်ရည်၊ စာသင်ခန်းနှင့် ပစ္စည်းကိရိယာ၊ စာကြည့်တိုက် (e-Library)၊ စာအုပ်စာတမ်း စတဲ့ ဘက်စုံပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေး ကိစ္စရပ်တွေကို တိုင်းရင်းဆေးပညာဦးစီးဌာနနှင့် တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်တို့မှ တာဝန်ရှိတဲ့ ဆရာ/

ဆရာမများနှင့် အလုပ်သဘော (formal) သာမက အလွတ်သဘော (informal) ပွင့်ပွင့် လင်းလင်း ဆွေးနွေးမှုတွေ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်သွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- အရည်အသွေးပြည့်ဝတဲ့ တိုင်းရင်းဆေးပညာ ဘွဲ့ရရှိသူများအနေနဲ့ ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှာလည်း အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- တိုင်းရင်းဆေးပညာဘက်စုံ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သုတေသနလုပ်ငန်းတွေကို လည်း ပိုမိုအားဖြည့် ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ နှစ်ပေါင်းရာထောင်ချီ သုံးစွဲလာကြတဲ့ တိုင်းရင်းဆေးဝါးများရဲ့ အာနိသင်ကိုသာမက ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းမှု၊ အရည်အသွေး ပြည့်ဝမှုဆိုင်ရာတွေကို သုတေသနတွေ ဆောင်ရွက်သွားခြင်းဖြင့် ပြည်သူများမှ ပိုမို ယုံကြည်သုံးစွဲလာခြင်းသာမက နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ တိုင်းရင်းဆေးဝါးများ ထုတ်လုပ်နိုင် ပြီး တိုင်းရင်းဆေး ကဏ္ဍကြီးတစ်ခုလုံးအတွက် အလွန်အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်နှင့် ကုသမှုလုပ်ငန်းများ ပိုမိုတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရန်အတွက် ကုသမှု ဆိုင်ရာ သုတေသနများ၊ clinical trial များနှင့် အသုံးချသုတေသနများကိုလည်း ဆောင် ရွက်သွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ (၂၀၁၆-၂၀၁၇)ခု၊ ဘဏ္ဍာနှစ်မှာ သုတေသနရန်ပုံငွေ ကျပ် (၁၄.၆) သန်းသာ ခွင့်ပြုခဲ့ရာမှ (၂၀၁၇-၂၀၁၈)ခု၊ ဘဏ္ဍာနှစ်မှာ သန်း (၁,၀၀၀)ကျပ်၊ (၂၀၁၈-၂၀၁၉) (၆ လ) ဘဏ္ဍာနှစ်မှာ သန်း (၅၀၀)ကျပ်၊ (၂၀၁၈-၂၀၁၉) ခု၊ ဘဏ္ဍာနှစ်မှာ သန်း (၁,၅၀၀)ကျပ်တို့နှင့် သုတေသနရန်ပုံငွေတွေကို နှစ်စဉ် သိသာစွာ တိုးမြှင့်ပေးခဲ့ပြီး လာမယ့် (၂၀၁၉-၂၀၂၀)ခု၊ ဘဏ္ဍာနှစ်မှာ သန်း (၃,၀၀၀) ကျပ်အထိ လျာထားပြီး ဆောင်ရွက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ် ဘက်စုံပိုမိုတိုးတက်ရေးအတွက် သုတေသနဟာ မရှိမဖြစ် အထူးအရေးကြီးပြီး သုတေသနကျင့်ဝတ်များနှင့်အညီ သုတေသနလုပ်ငန်းများ ပိုမို အရှိန်အဟုန်တိုးမြှင့်ကာ စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်နိုင်စေဖို့အတွက် တိုင်းရင်းဆေး တက္ကသိုလ် ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ ကော်မတီဖွဲ့စည်း တာဝန်ပေးအပ်ထားရှိပြီးဖြစ်ကာ တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်မှ သုတေသနဌာနကိုလည်း ဒီနှစ်အတွင်း ပိုမိုတိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းပြီး သုတေသနလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

- ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာန (ပြင်ဦးလွင်ရုံးခွဲ)မှာ သုတေသနဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်သင်တန်းများကို ပြုလုပ်လျက်ရှိပြီး တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်မှ ဆရာ၊ ဆရာမများကိုလည်း တက်ရောက်သင်ကြားစေပါတယ်။
- သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာမှာ ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းချိတ်ဆက်ပြီး ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ ခေတ်မီဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်မှု ပစ္စည်းကိရိယာများကို အသုံးပြုဆောင်ရွက် သွားရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ် ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ ကော်မတီဝင်များအနေနဲ့ ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာနနှင့် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးတက္ကသိုလ်တို့မှ သုတေသနကျင့်ဝတ်ကော်မတီများရဲ့ အစည်းအဝေးများကိုလည်း တက်ရောက် လေ့လာစေလိုပါတယ်။
- တိုင်းရင်းဆေးသုတေသနများရဲ့ ခေါင်းစဉ်၊ အကြောင်းအရာ၊ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ရလဒ်တွေကို သက်ဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍအလိုက် စုစည်းထားရှိနိုင်ဖို့ မြန်မာနိုင်ငံတိုင်းရင်းဆေးပညာ သုတေသန မှတ်ပုံတင်ခြင်းစနစ် (Myanmar Traditional Medicine Research Registry) ကို အမြန်ဆုံး ပြုလုပ်သွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- သုတေသန အကြောင်းအရာတစ်ခုတည်းကို ထပ်တလဲလဲ ပြုလုပ်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်လျက်ရှိတဲ့ သုတေသနများ ပြုလုပ်တာတွေကို ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ အဖွဲ့တစ်ခုဖွဲ့ပြီး ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- တိုင်းရင်းဆေးဝါးများ ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ တိုးတက်ဖို့အတွက် ပြည်တွင်းသာမက နိုင်ငံတကာမှ တက္ကသိုလ်များ၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဆေးဝါးလုပ်ငန်းများနှင့် ချိတ်ဆက်နားလည်မှု စာချွန်လွှာများရေးထိုးပြီး multi-centric research သုတေသနများ ပြုလုပ်သွားစေလိုပါတယ်။ အစိုးရ - ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအသွင်နဲ့ လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် တိုင်းရင်းဆေးဝါး ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်ဆိုင်ရာ အကြံပေးအဖွဲ့ကိုလည်း တိုင်းရင်းဆေးပညာရှင်ကြီးများနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားရှိပြီးဖြစ်တဲ့အပြင် တိုင်းရင်းဆေးဝါးထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတွေအတွက် အကြံပြုချက်များရယူနိုင်ဖို့ တိုင်းရင်းဆေးပညာရှင်ကြီးများ ပါဝင်တဲ့ အကြံပေးအဖွဲ့တစ်ခုကိုလည်း ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- အဆိုပါအဖွဲ့အနေနဲ့ အစားအသောက်နှင့်ဆေးဝါးကွပ်ကဲရေးဦးစီးဌာနမှ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိတဲ့ ဆေးဝါးအရည်အသွေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းမှု စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းတွေကို သွားရောက်လေ့လာရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- တိုင်းရင်းဆေးပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် နိုင်ငံတကာမှာ တိုင်းရင်းဆေးပညာသင်ကြားမှု၊ ထုတ်လုပ်မှု၊ သုတေသန၊ ကုသမှုလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နေမှုတွေကိုလည်း မျက်ခြေမပြတ် ကြည့်ရှုလေ့လာပြီး မိမိနိုင်ငံ၊ မိမိကိုယ်ပိုင် တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်နှင့် ကိုက်ညီတဲ့ လုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက်ဖို့ အကြံဉာဏ်များ ရရှိနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- တိုင်းရင်းဆေးရုံများမှ ဆေးရုံအုပ်တွေအတွက် ဆေးရုံစီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်းတွေကိုလည်း မကြာမီ ပြုလုပ်တော့မှာဖြစ်ပြီး တိုင်းရင်းဆေးပညာ ဘွဲ့ရရှိသူများ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး မဟာဘွဲ့သင်တန်း တက်ရောက်သင်ကြားနိုင်ရေးကိုလည်း စီစဉ်ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- တိုင်းရင်းဆေးပညာ ပါရဂူဘွဲ့သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပေးအပ်နိုင်ရေးအတွက်ကိုလည်း ဝိုင်းဝန်းအကြံပြု ဆောင်ရွက်ကြစေလိုပါတယ်။
- တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်ဆိုင်ရာ အကြံပေးအဖွဲ့၊ တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်မှ ပါမောက္ခများ၊ Professor Emeritus များ၊ ပညာရှင်ကြီးများအနေနဲ့ မိမိတို့ရဲ့ တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်ကြီး ဘက်စုံပိုမို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ရည်မှန်းချက်နှင့် ဦးတည်ချက်များ ချမှတ်ကာ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ဖို့အတွက် ဦးစားပေးအလိုက် အကြံပြုချက်များ ပေးအပ်စေလိုပါတယ်လို့ ပြောကြားရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။

အခမ်းအနားတက်ရောက်သူများစာရင်း -

- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်
- ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ
- ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ
- တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်မှ ခေတ္တပါမောက္ခချုပ်
- တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်မှ ဆရာ၊ ဆရာမများ
- တိုင်းရင်းဆေးပညာဦးစီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ
- တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်ဆိုင်ရာအကြံပေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များ

- တိုင်းရင်းဆေးပညာရှင်ကြီးများ၊
- ပုဂ္ဂလိက တိုင်းရင်းဆေးထုတ်လုပ်သူများ၊
- တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၊

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။)